

На думку відомого фахівця у галузі фінансового аналізу Е. Хелферта, всі три типи прогнозів тісно взаємопов'язані, оперативні кошториси розглядаються як допоміжний документ для прогнозування стандартної фінансової звітності та планування бюджетів руху грошових коштів [2, с. 45].

Отже, прогнозування фінансових результатів діяльності підприємства слугує основним показником успішної його економічної діяльності та являється базою для прийняття рішень щодо розвитку та подальшого вдосконалення функціонування підприємства.

Література

1. Савицька Г. В. Аналіз господарської діяльності підприємств. – [2-е вид., перероб. і доп.]. – М.: ІП Екоперспектива, 2010.
2. Соколова Г. Н. Аналіз фінансової стійкості підприємства: методика розрахунків / Г. Н. Соколова // Аудиторські відомості. – 2011. – № 8.

Нога М. А., ст. гр. ФСГм-11
Фаріон Я. М., к.е.н. доцент

СУТНІСТЬ ТА ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ РИНКУ ДЕРИВАТИВІВ В УКРАЇНІ

Бурхливі економічні та політичні зміни, які в останні роки відбуваються в Україні, зумовлюють розвиток вітчизняного фінансового ринку. Його динамічність, мінливість і непередбачуваність, які спричиняли постійні коливання курсів валют, котирувань цінних паперів і процентних ставок, стали поштовхом до розвитку нових фінансових інструментів, а саме деривативів.

Деривативи – похідні цінні папери, які мають форму строкових контрактів, що визначають право і зобов'язання сторін на предмет придбання або продажу одних активів в обмін на інші активи на умовах, що визначені на момент підписання контракту, або на предмет проведення розрахунків за результатами порівняння ціни виконання деривативу з біржовим індексом на момент закриття торгів у день виконання контракту [1].

Відповідно до Податкового кодексу України всі похідні цінні папери називаються деривативами. Дериватив – це стандартний документ, що засвідчує право та/або зобов'язання в майбутньому придбати чи продати цінні папери, матеріальні або нематеріальні активи, а також кошти (валюту) на визначених умовах. Стандартна (типова) форма деривативів, а також порядок їх випуску й обігу встановлюються законодавством [2].

Основними видами деривативів є: форвардні та ф'ючерсні контракти, опціони, свопи. Одні з них обертаються лише на біржі (ф'ючерсні контракти),

інші – лише на позабіржовому ринку (форвардні контракти та свопи), а треті – як на біржовому, так і на позабіржовому ринках (опціони).

У міжнародній практиці деривативи (похідні інструменти) являються важливим елементом функціонування фінансових, грошових та товарних ринків.

В Україні ринок деривативів (похідних фінансових інструментів) знаходиться, вважаємо ми, лише на стадії становлення. Низький рівень розвитку ринку деривативів в Україні, перш за все, пов'язаний з недосконалістю відповідної фінансової інфраструктури, до якої, зокрема, належать законодавчі (інституціональні) норми, ринкова інфраструктура, механізм взаємодії між фінансовими інститутами в державі, інформаційне та комунікаційне забезпечення, кадровий потенціал тощо.

Сутність ринку деривативів найбільш повно розкривається в тих функціях, які він виконує [1]:

- посвідчення прав, що впливають з володіння основними цінними паперами;
- надання додаткових пільг власникам основних цінних паперів;
- забезпечення функціонування основних цінних паперів;
- можливість використання деривативів для стабілізації фінансового стану суб'єктів в умовах нестабільності ринкової економіки;
- фіксація очікуваних курсів і страхування власників основних цінних паперів від пониження курсів;
- можливість заміни основних цінних паперів їх сурогатними формами;
- забезпечення проникнення основних цінних паперів на іноземні фондові ринки.

Таким чином, вітчизняний ринок деривативів перебуває на етапі становлення. Розвитку вітчизняного ринку деривативів перешкоджає досить значна кількість проблем як стратегічного, так і тактичного характеру, основні з яких – відсутність послідовної і виваженої державної політики щодо регулювання цього ринку та макроекономічна нестабільність.

Література

1. Князь С. В. Сучасний стан та проблеми функціонування ринку деривативів в Україні / С. В. Князь, Г. Й. Лучко // Актуальні проблеми економіки. – 2015. – № 6. – С. 347–354.
2. Податковий кодекс України: станом на 01.10.2011 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>.